

➔ Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.
0030 OSLO

Vår ref.:
1102022-3 - 502

Vår dato:
1.6.2011

Deres ref.:
09/2492- JKF

Deres dato:
5.4.2011

Saksbehandler:
Andreas Orr Askland

Hørings svar - tildeling av 800 MHz-båndet

Det vises til Samferdselsdepartementets høringsbrev 5. april 2011, vedrørende tildeling av 800 MHz-båndet, med frist til 5. juni 2011 for merknader.

Post- og teletilsynet vil benytte anledningen til å komme med merknader til noen av punktene i høringsdokumentet. Etersom tilsynet skal gjennomføre selve auksjonen finner vi det ikke naturlig å kommentere alle deler av høringsnotatet.

I det følgende brukes nummereringen fra høringsnotatet.

Til punkt 4.2 Utbyggingshastighet

Under dette punktet i høringsnotatet er det blant annet foreslått å sette et krav til de tilbyderne som ikke blir underlagt dekningskrav, om å sørge for en reell anvendelse av frekvensressursene innen fire år etter tildelingen. Tilsynet ser at det kan være fornuftig å ha et slikt krav, men vil understreke viktigheten av at det settes et krav i tillatelsene som er klart og etterprøvbart. I departementets forslag er det ikke klart hva som menes med "reell anvendelse". Det er viktig for de som deltar i auksjonen å vite nøyaktig hva slags vare de byr på, og det er viktig for myndighetene i etterkant å kunne vise til klare krav i tillatelsene som tilbyderne må gjennomføre.

Etter vår vurdering er den mest hensiktsmessige måten å sikre en reell utnyttelse av frekvensressursene på, å pålegge alle tilbyderne som blir tildelt frekvensressurser i auksjonen et dekningskrav. Dette dekningskravet skal kun sikre at alle tilbyderne tar i bruk frekvensressursene, og har liten funksjon for å bedre utbredelsen av mobilt bredbånd. Et slikt krav kan anslagsvis settes til 25 prosent befolkningsdekning som må oppnås ved bruk av 800 MHz-båndet. Dette dekningskravet er selvfølgelig helt adskilt fra det langt høyere dekningskravet som settes for å sikre god utbredelse av mobilt bredbånd.

Til punkt 4.3 Frekvenstak

Tilsynet vil bemerke at det i høringsnotatet ikke er diskutert noe frekvenstak gjeldende for 900 MHz- og 1800 MHz-båndet. I det ene alternativet til frekvenstak, er det foreslått et felles frekvenstak på 2 x 20 MHz for 800 MHz- og 900 MHz-båndet, men med mulighet til å gå over dette dersom man påtar seg dekningsforpliktelser. I så fall vil Telenor og NetCom få et tak på 2 x 10 MHz i 800 MHz-båndet dersom de påtar seg dekningsforpliktelser, mens de øvrige tilbyderne får et

tak på 2 x 20 MHz. Dette medfører imidlertid at enten Telenor eller NetCom kan erverve 2 x 10 MHz i 800 MHz-båndet, og alle de tre tillatelsene i 900 MHz-båndet, som det er foreslått å ta med i auksjonen. Vi antar at dette ikke er intensjonen i forslaget, og at man ved utformingen av auksjonsreglementet finner en løsning som stenger for denne muligheten til å erverve over halvparten av 900 MHz-båndet.

Til punkt 5.4 Varighet

Tilsynet støtter departementets betraktninger om at flere forhold tilsier at tillatelsene gis med forholdsvis lang varighet. Tjeneste- og teknologinøytrale tillatelser som er omsettelige fører til mindre behov for omstrukturering og replanlegging fra myndighetenes side. Selv om de teknologinøytrale tillatelsene har spektrumsmasker som kan være tilpasset bestemte teknologier, vil det etter norsk rett normalt være uproblematisk å endre disse vilkårene til gunst for innehaverne, slik man for eksempel har gjort i 900 MHz-båndet.

Tilsynet er også enig i at det er en stor fordel dersom alle tillatelsene i et frekvensbånd løper ut samtidig. Departementet peker i punkt 4.3 på at 800 MHz- og 900 MHz-båndene vil være nære substitutter. Tilsynet støtter delvis dette. De to båndene vil på kort sikt heller kunne være komplementære, da operatørene i 900 MHz-båndet vil måtte ta hensyn til bruken av GSM i dette båndet, samtidig som tilgangen på terminaler for mobilt bredbånd (3G) vil være betydelig bedre i 900 MHz-båndet enn i 800 MHz-båndet. 800 MHz-båndet vil ved tildeling være ubrukt og operatørene kan med en gang ta i bruk den teknologien som de mener er mest effektiv, men terminaltilgangen og -utbredelsen forventes å være relativt lav i starten. Ser man derimot på lang sikt er det sannsynlig at frekvensbåndene vil kunne være substitutter, og det er derfor mye som taler for at man bør etterstrebe en felles utløpsdato for tillatelsene i disse to båndene.

De øvrige tillatelsene i 900 MHz-båndet løper ut i 2017. Dersom disse tillatelsene skal gis et minimum på 15 års varighet, vil det si at de tillatelsene som utstedes ved auksjonen nå må gis varighet fram til 2032 eller senere.

Til punkt 9 Forholdet mellom en auksjon i 800 MHz-båndet og en auksjon i 1800 MHz-båndet

Rekkefølgen på auksjonene vil sannsynligvis være viktig, i det minste for de av tilbyderne som har interesser i begge båndene. Ettersom det etter all sannsynlighet vil være størst kamp om tillatelsene i 800 MHz-båndet, er det mye som taler for at denne auksjonen bør avholdes før eller samtidig med 1800 MHz-auksjonen. På denne måten får tilbyderne avklart de anslagsvis større utgiftene de har for å vinne tillatelser i 800 MHz-båndet, før de kjemper om ressursene i 1800 MHz-båndet.

Hvorvidt tildelingene bør foregå samtidig i én auksjon, eller etter hverandre i to separate auksjoner, finner vi mer usikkert. I den tyske auksjonen foregikk tildelingene samtidig, og det førte til at den tilbyderen som måtte gi seg i 800 MHz-båndet da prisene ble for høye, fikk mulighet til å flytte til 1800 MHz-båndet, og tilegne seg store ressurser i dette båndet. Dette viser også at det vil være fornuftig med en sammenkopling av båndene, utover det at de tildeles samtidig. Ut fra aktivitetsreglene i en slik auksjon, bør man tillate flytting mellom frekvensbåndene. Dette er også viktig under hensyntagen til at begge båndene er aktuelle for bruk av den samme teknologien (LTE).

Etter tilsynets vurdering er det imidlertid usikkert om det er minst ressurskrevende både for tilbyderne og myndighetene å gjennomføre tildelingene samtidig i én auksjon, slik departementet legger til grunn. En samtidig auksjon vil være mer komplisert, og kunne medføre større kostnader til forberedelser og utforming av strategier for tilbyderne. Det kan også være en ulempe for de tilbyderne som bare er interessert i ett av frekvensbåndene. Tilsynet ser derfor gode argumenter for begge løsninger, og antar at det vil bli lagt stor vekt på tilbydernes innspill på dette punktet.

Til punkt 10 Forholdet til 900 MHz-båndet

Etter tilsynets vurdering er det gode grunner til å ta med de tre tillatelsene i 900 MHz-tillatelsene som løper ut i 2013 i auksjonen. De forholdsvis like egenskapene til de to båndene, tilsier en slik

felles tildeling. På denne måten blir disse tre tillatelsene også mer attraktive ved at de kan sees i sammenheng med andre bånd. Dersom man skulle gjennomført en separat tildeling av disse tillatelsene i 2013, ville de være lite interessante for andre enn de eksisterende tilbyderne.

Tilsynet støtter derfor forslaget om å inkludere de tre 2 x5 MHz frekvensblokkene i 900 MHz-båndet i den forestående auksjonen. Dette reiser imidlertid en del spørsmål, blant annet knyttet til frekvenstak, som man må komme tilbake til i en senere høring eller eventuelt ved høringen av auksjonsreglementet.

Brevet er godkjent elektronisk og
ekspedert på papir uten underskrift

Med hilsen

Geir Jan Sundal (e.f.)
avdelingsdirektør

John-Eivind Velure
seksjonssjef